

Μέθοδοι εκπαίδευσης χρηστών σε Αμερικανικά πανεπιστήμια

Παναγιώτης Κώτσιος

Μονάδα Εκπαίδευσης & Επιμόρφωσης Χρηστών ΑΠΘ

Σχολές Νομικών, Οικονομικών, Πολιτικών Επιστημών & Θεολογίας Α.Π.Θ.

Δομή Παρουσίασης

- I. Αιτιολογία έρευνας
- II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..
- III. Μεθοδολογία
- IV. Αποτελέσματα
- V. Συμπεράσματα

Ι. Αιτιολογία έρευνας

- ▶ Susan Weaver, Kent University
Απρίλιος 2007
- ▶ Γενικότερη Βιβλιογραφία
- ▶ ALA Email list
- ▶ Μελέτες στον Ελληνικό χώρο
- ▶ Κατάσταση στο ΑΠΘ: Ενσωμάτωση μαθήματος έχει πολλά πλεονεκτήματα

Ι. Αιτιολογία έρευνας

Συμπέρασμα:

- ▶ Η πληροφοριακή παιδεία δεν έχει γενικά εξελιχθεί σε αυτόνομο μάθημα στα τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα
- ▶ ΗΠΑ: μεγάλη παράδοση στον τομέα
- ▶ “στην Αμερική τα πράγματα δεν είναι πολύ διαφορετικά..”
- ▶ Μπορεί να γίνει κάποια σύγκριση;

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

πληροφοριακή παιδεία: έχει γίνει γνωστή με πολλά διαφορετικά ονόματα

- προσανατολισμός – οδηγίες στη χρήση της βιβλιοθήκης
- βιβλιογραφική εκπαίδευση
- εκπαίδευση χρηστών
- πληροφοριακή παιδεία

→ Η μετατροπή των ικανοτήτων χρήσης της βιβλιοθήκης σε ικανότητες πληροφοριακής παιδείας έγιναν αναπόφευκτες λόγω της τεχνολογικής προόδου, του πολλαπλασιασμού των ηλεκτρονικών βάσεων αλλά και την διαδεδομένη πλέον χρήση των Η/Υ και του διαδικτύου (Thomas 2004)

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

▶ ΑΜΕΡΙΚΗ

- ▶ Σύμφωνα με αρκετούς συγγραφείς (όπως Rothstein 1955, Lee 1966, Thomas 1999, Weiss 2005) η προέλευση των εκπαιδευτικών μαθημάτων που εξελίχθηκαν στα σημερινά προγράμματα πληροφοριακής παιδείας μπορεί να βρεθεί στην «προσωπική βοήθεια» που παρείχαν οι βιβλιοθηκονόμοι στις αμερικανικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα (Harvard 1820)
- ▶ Η αποδοχή των εκπαιδευτικών προγραμμάτων ως σημαντικό μέρος των υπηρεσιών των βιβλιοθηκών όμως άρχισε να εξελίσσεται δυναμικά κάπως αργότερα, γύρω στα τέλη του 19ου αιώνα (Hardesty, Schmitt, και Tucker 1986, & Thomas 1999)

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

Αρχές 20^{ου} αιώνα

- ▶ Προσπάθειες βιβλιοθηκονόμων και καθηγητών να εγκαθιδρύσουν αυτού του είδους την εκπαίδευση στους στόχους των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και να την ενσωματώσουν στο τακτικό πρόγραμμα σπουδών τους (Rothstein, 1955, p. 28). Παραδείγματα:
Melvil Dewey (1851-1931) που στην αρχή του αιώνα καθιέρωσε την “οργανωμένη προσωπική βοήθεια” στην βιβλιοθήκη του Columbia College (Rothstein, 1955, p. 28)
Donham and Tiller που σχεδίασαν και εκτέλεσαν προγράμματα με τους ίδιους στόχους στα Stephens College, Peabody College, Wayne State University, και Earlham College (Thomas 2004)

Δεκαετία του 1960

- ▶ Προσπάθειες επικεντρώθηκαν στην συνεργασία εκπαιδευτικών και βιβλιοθήκης
- ▶ Αρκετά σημαντική εξέλιξη ήταν επίσης η απόφαση της Επιτροπής Ανώτατης Εκπαίδευσης των Μεσαίων Πολιτειών, να απαιτήσουν από τα διαπιστευμένα ιδρύματα να συμπεριλαμβάνουν προγράμματα εκπαίδευσης για τις βιβλιοθήκες (Lutzker 1990). Ενώ δηλαδή ως τότε η εκπαίδευση ήταν προαιρετική, αυτή η εξέλιξη άλλαζε τον χαρακτήρα της σε υποχρεωτική δραστηριότητα.

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

- ▶ Όπως αναφέρθηκε και νωρίτερα όμως, οι τεχνολογικές καινοτομίες και η αύξηση του όγκου πληροφόρησης, αναγκάσαν τις αμερικανικές βιβλιοθήκες να αναπροσαρμόσουν τις υπηρεσίες τους και να εξελίξουν την εκπαίδευση για την χρήση της βιβλιοθήκης με την πληροφοριακή παιδεία

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

- ▶ Καθοριστικό γεγονός για την ανάπτυξη της έννοιας ήταν η καθιέρωση της [Προεδρικής Επιτροπής Πληροφοριακής Παιδείας της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών](#), της οποίας η τελική έκθεση περιέγραψε και τη σημασία της έννοιας:

"Για να είναι πληροφορικά έγγραμματα, ένα πρόσωπο πρέπει να είναι σε θέση να αναγνωρίζει πότε απαιτείται πληροφόρηση, να έχει τη δυνατότητα να την εντοπίσει, να την αξιολογήσει, και να την χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά" (1989)

- ▶ Επιπλέον, το [1989](#), η Προεδρική Επιτροπή της A.L.A. καθιέρωσε και το [National Forum on Information Literacy](#), ένα εθελοντικό δίκτυο οργανισμών που δεσμεύτηκαν να εγείρουν τη δημόσια πληροφόρηση για την σημασία της πληροφοριακής παιδείας στα άτομα, στις κοινότητες, στην οικονομία και στην κοινωνία γενικότερα

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

- ▶ **National Forum on Information Literacy** έχει εξελιχθεί σταθερά και σήμερα αντιπροσωπεύει πολλούς εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς, που όλοι στοχεύουν στην διάδοση της πληροφοριακής παιδείας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο
- ▶ Αν και η αρχική πρόθεση του φόρουμ ήταν να βελτιώσει τη δημόσια πληροφόρηση και υποστήριξη σε εθνικό επίπεδο
- ▶ Από κοινού χρηματοδότησε με την **UNESCO** και την **IFLA** διάφορες "συνεδριάσεις εμπειρογνομώνων", με αποτέλεσμα τη **Διακήρυξη της Πράγας (2003)** και την **Προκήρυξη της Αλεξάνδρειας (2005)**, υπογραμμίζοντας τη σημασία της πληροφοριακής παιδείας ως βασικό ανθρώπινο δικαίωμα και ως βασική ικανότητα και συστατικό της διαβίου μάθησης

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

- ▶ Άλλα σημαντικά γεγονότα για την ανάπτυξη της πληροφοριακής παιδείας στην Αμερική
- ▶ Ίδρυση του **Ινστιτούτου για την Πληροφοριακή Παιδεία 1998**
- ▶ ανάπτυξη δύο συνόλων προτύπων πληροφοριακής παιδείας, ένα για τον σχολικό τομέα και ένα τον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
- ▶ Αμερικανικό Υπουργείο Παιδείας συμπεριέλαβε τον Δεκέμβρη του 2000 την πληροφοριακή παιδεία ως ένας από πέντε βασικούς στόχους στο εθνικό σχέδιο τεχνολογικής εκπαίδευσης
- ▶ υπάρχουν και αρκετά ακόμη στρατηγικά έγγραφα που συμπεριλαμβάνουν την πληροφοριακή παιδεία (Virkus 2003)

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

- ▶ Στην **Ευρώπη** ο ορισμός της πληροφοριακής παιδείας που έχει επικρατήσει είναι αυτός που καθορίστηκε από την προεδρική επιτροπή για την πληροφοριακή παιδεία της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών το 1989 (Αναστασιάδου κ.α. 2007)
- ▶ Η οικειοποίηση και διάδοση του όρου ήταν φυσική εξέλιξη της βιβλιογραφικής εκπαίδευσης που είχε ξεκινήσει στις Ευρωπαϊκές πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες από πολλές δεκαετίες νωρίτερα (Virkus 2003)
- ▶ Το έντονο ενδιαφέρον αλλά και οι πολλαπλές προσπάθειες των βιβλιοθηκονόμων για την ανάπτυξη αυτών των ικανοτήτων αποδεικνύεται και από τον μεγάλο αριθμό συνεδρίων, σεμιναρίων, άρθρων αλλά και ιστοσελίδων που έχουν παρουσιαστεί στον Ευρωπαϊκό χώρο τα τελευταία 10 χρόνια

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

- ▶ Στην τριτοβάθμια εκπαίδευση οι πρωτοβουλίες για την καλλιέργεια της πληροφοριακής παιδείας έχουν πάρει πολλές μορφές.: online σεμινάρια, προσωπική βοήθεια, τακτικά σεμινάρια, ή ολοκληρωμένα μαθήματα
- ▶ Αρκετές συζητήσεις έχουν πραγματοποιηθεί πάνω στο θέμα του πως πρέπει να διδάσκεται η πληροφοριακή παιδεία, αλλά η πλειοψηφία υποστηρίζει το μοντέλο ενσωμάτωσης στα προγράμματα σπουδών

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

- ▶ Στον **Ελληνικό χώρο** ο όρος πληροφοριακή παιδεία είναι σχετικά νεότερος και έλαβε ιδιαίτερη σημασία από το 2000 και έπειτα (Αναστασιάδου κ.α. 2007)
- ▶ Εξελίχθηκε κυρίως μέσα στον χώρο των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών
- ▶ Αποτέλεσμα των έργων που υλοποιήθηκαν σε αυτές από το ΕΠΕΑΕΚ
- ▶ Η ανάγκη ενσωμάτωσης της πληροφοριακής παιδείας στα προγράμματα σπουδών των τμημάτων έχει γίνει ήδη κατανοητή στην Ελλάδα, καθώς πολλές έρευνες που εκπονήθηκαν πάνω στο θέμα συγκλίνουν προς αυτήν την κατεύθυνση (Κακούρη 1997, Κωστάκη 2001, Νικητάκης κ.α 2004, Αναστασιάδου κ.α. 2007, Korobilli et al 2008 κ.α.)

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

- ▶ Σύμφωνα με την έρευνα των [Νικητάκη, Σίτα, Παπαδουράκη και Πατικάρη \(2004\)](#) (84 ελληνικές βιβλιοθήκες στο χρονικό διάστημα Ιανουαρίου - Μαρτίου του 2004)

“οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες της Ελλάδας στην πλειοψηφία τους περιλαμβάνουν στις υπηρεσίες τους προγράμματα πληροφοριακής παιδείας σε ποσοστό 58,3%, έναντι 41,7% αυτών που δεν έχουν προσαρμόσει στις υπηρεσίες ανάλογο πρόγραμμα εκπαίδευσης”

&

«τα προγράμματα εκμάθησης βιβλιογραφικών ικανοτήτων προσφέρονται μέσα από διάλεξη σε ποσοστό 53%, ενώ ένα ποσοστό 43% παρέχετε μέσα από την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης με on-line εκπαιδευτικούς οδηγούς. Τέλος μόλις το 4% έχει ενσωματώσει στα προγράμματα σπουδών της σχολής μάθημα πληροφοριακής παιδείας” (σελ. 4)

II. Κάποια ιστορικά στοιχεία..

- ▶ Πιο πρόσφατη εργασία των [Korobili, Malliari & Christodoulou \(2008\)](#) (βιβλιοθήκες της Ελλάδας και της Κύπρου, 2007)
- ▶ 53 από τις 67 βιβλιοθήκες παρείχαν κάποιου είδους εκπαίδευση (79%)
- ▶ Επίσης: *"πιο συγκεκριμένα έχει προσδιοριστεί ότι πολλές βιβλιοθήκες προσφέρουν περισσότερα του ενός είδη προγράμματος εκπαίδευσης χρηστών"* (σελ. 184)
- ▶ 41 (77,3%) βιβλιοθήκες προσέφεραν ένα "πρόγραμμα προσανατολισμού"
- ▶ 45 (84,9 %) προσέφεραν "ένα σεμινάριο λίγων ωρών"
- ▶ 6 (11.3%) "ένα εβδομαδιαίο σεμινάριο"
- ▶ 17 (32%) "ένα πρόγραμμα ενσωματωμένο σε μάθημα"
- ▶ 7 (13,2%) "ένα διαδικτυακό πρόγραμμα εκμάθησης"
- ▶ 25 (47,1%) "την εκμάθηση ανάκτησης πληροφοριών από συγκεκριμένες πηγές"
- ▶ 9 (16,9%) "ένα μάθημα ενσωματωμένο στο πρόγραμμα σπουδών"

III. Μεθοδολογία έρευνας

- ▶ Ερώτηση που απεστάλη στην Λίστα Ηλεκτρονικού Ταχυδρομείου για την Πληροφοριακή Παιδεία της Αμερικανικής Ένωση Βιβλιοθηκών (ALA ili emailing list)
- ▶ μέσα Ιουνίου 2008 έως και τις 10 Ιουλίου
- ▶ πολλαπλής επιλογής που αφορούσε τον τρόπο εκπαίδευσης των χρηστών τους
- ▶ πιθανές απαντήσεις ήταν τέσσερις στον αριθμό

*Στην ερώτηση που στάλθηκε υπήρχε η παρατήρηση ότι απευθύνεται σε βιβλιοθηκονόμους και επαγγελματίες της πληροφόρησης

III. Μεθοδολογία έρευνας

- ▶ Η ακριβής ερώτηση ήταν η εξής:
- ▶ *“ Ποια μέθοδο εφαρμόζει το πανεπιστήμιο σας για την εκπαίδευση των φοιτητών πάνω στις διαθέσιμες πληροφοριακές πηγές και υπηρεσίες της βιβλιοθήκης;”*
- ▶ Οι τέσσερις διαθέσιμες απαντήσεις ήταν οι ακόλουθες:
  - ▶ *A. Δεν παρέχει καμία εκπαίδευση για την βιβλιοθήκη*
  - ▶ *B. Παρέχει σύντομες εκπαιδευτικές συναντήσεις καθ' όλη τη διάρκεια του έτους μαζί με πληροφοριακά φυλλάδια*
  - ▶ *Γ. Η βιβλιοθήκη οργανώνει τακτικά επαναλαμβανόμενα σεμινάρια (π.χ. μηνιαία)*
  - ▶ *Δ. Η εκπαίδευση παρέχεται μέσω βαθμολογούμενου μαθήματος συγχωνευμένου στο πρόγραμμα σπουδών*

III. Μεθοδολογία έρευνας

- ▶ **Β:** κυρίως σε εκπαιδευτικά ιδρύματα που βρίσκονται σε ένα πρώιμο στάδιο ανάπτυξης μαθημάτων πληροφοριακής παιδείας, ορίζοντας συνήθως κάποιο μέλος του προσωπικού της βιβλιοθήκης ως υπεύθυνο για την διεξαγωγή ενημερωτικών σεμιναρίων κατά παραγγελία των καθηγητών. Η εκπαίδευση αυτού του είδους στηρίζεται πάντα από ηλεκτρονικά ή έντυπα φυλλάδια, που ενημερώνουν τους φοιτητές για τις πηγές και υπηρεσίες της βιβλιοθήκης
- ▶ **Γ:** μεγαλύτερος βαθμό δέσμευσης στην παροχή εκπαίδευσης για θέματα πληροφοριακής παιδείας, καθότι η τακτική επανάληψη των σεμιναρίων κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους προϋποθέτει την ύπαρξη ειδικευμένου προσωπικού που εργάζεται αποκλειστικά σε αυτήν την ενότητα
- ▶ **Δ:** έχουμε την πληροφοριακή εκπαίδευση των φοιτητών μέσω ολοκληρωμένων εξαμηνιαίων βαθμολογούμενων μαθημάτων επιλογής ή κορμού

III. Μεθοδολογία έρευνας

- ▶ Βασική διαφορά ανάμεσα σε αυτούς τους τρόπος εκπαίδευσης έγκειται στην **συχνότητα των μαθημάτων**
  - ▶ Στην δεύτερη περίπτωση έχουμε ένα μικρό αριθμό, κατά παραγγελία μαθημάτων κατά τη διάρκεια του εξαμήνου
  - ▶ στην τρίτη έχουμε τακτά επαναλαμβανόμενα σεμινάρια καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου
  - ▶ ενώ στην τελευταία περίπτωση έχουμε ένα πλήρες εξαμηνιαίο μάθημα με εβδομαδιαίες διαλέξεις
- * Υπάρχουν βέβαια και άλλες μέθοδοι βιβλιογραφικής εκπαίδευσης των φοιτητών πχ η προσωπική βοήθεια στους χρήστες κατόπιν ραντεβού και η υποχρεωτική εκπαίδευση των πρωτοετών φοιτητών μέσω ολιγόωρων σεμιναρίων στην αρχή κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς

IV. Αποτελέσματα

- ▶ Οι απαντήσεις που παρελήφθησαν προέρχονται από 27 συνολικά διαφορετικά αμερικανικά ακαδημαϊκά ιδρύματα
- ▶ 21 πανεπιστήμια (77%)
- ▶ 6 κολλέγια (23%)
- ▶ Μέγεθος του δείγματος είναι σχετικά μικρό, μπορεί ωστόσο να είναι αντιπροσωπευτικό διότι:
  - ▶ περιλαμβάνει τόσο πανεπιστήμια όσο και κολλέγια
  - ▶ Προέρχεται από διάφορες πολιτείες των ΗΠΑ
  - ▶ Απαντήσεις προέρχονται από προσωπικό αμερικανικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών
  - ▶ Το προσωπικό αυτό έχει έμπρακτο ενδιαφέρον για θέματα πληροφοριακής παιδείας καθώς συμμετέχει στην λίστα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου για την πληροφοριακή παιδεία της ALA
  - ▶ Άρα και πιο πιθανό να έχουν κάνει προσπάθειες ανάπτυξης μαθημάτων Π.Π. στις βιβλιοθήκες τους

IV. Αποτελέσματα

1. Texas A&M International University
2. Wilmington University
3. East Carolina University
4. California State University - Dominguez Hills
5. Dakota State University
6. Idaho State University
7. Southern New Hampshire University
8. University of Pittsburgh
9. McGill University
10. San Diego Mesa University
11. University of Houston-Clear Lake
12. Virginia Polytechnic Institute and State University
13. Immaculata University
14. University of South Florida Sarasota Manatee

IV. Αποτελέσματα

15. Washington State University
16. Tufts University
17. George Mason University
18. University of Saint Mary
19. University of Illinois at Urbana-Champaign
20. Louisiana State University
21. California State University - San Marcos
22. Richard Stockton College , New Jersey
23. New College of Florida
24. Grossmont College
25. Florida Institute of Technology
26. Austin Community College
27. San Diego Community College

IV. Αποτελέσματα

- ▶ Διαφορές University & College
- ▶ Κολλέγια ειδικεύονται σε συγκεκριμένες κατηγορίες επιστημών
- ▶ Πανεπιστήμια είναι μεγαλύτερα σε μέγεθος και αποτελούν σύνολα κολλεγίων
- ▶ Κολλέγια δεν δίνουν μεταπτυχιακά & διδακτορικά
- ▶ Κάποια από τα πρώτα στην κατάταξη ιδρύματα είναι κολλέγια
- ▶ Κοινοτικά κολλέγια: δεν προσφέρουν 4ετή προγράμματα σπουδών και πτυχία, μόνο τεχνικά διπλώματα

IV. Αποτελέσματα

▶ ΠΛΗΘΟΣ ΜΕΘΟΔΩΝ

- ▶ οι περισσότερες βιβλιοθήκες ακολουθούν μία μόνο μέθοδο εκπαίδευσης των χρηστών τους, σε ποσοστό 59.3%
  - ▶ 5 βιβλιοθήκες (18%) ακολουθούν 2 μεθόδους από αυτές που προτάθηκαν
  - ▶ ενώ 6 (22%) χρησιμοποιούν 3 μεθόδους
- * πάνω από το 40% των βιβλιοθηκών αυτών χρησιμοποιούν πάνω από μια μέθοδο εκπαίδευσης των χρηστών τους

IV. Αποτελέσματα

▶ ΕΙΔΟΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

- ▶ 22 (81.4%) βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν τη μέθοδο Β, τα κατά παραγγελία σεμινάρια με την συνοδεία έντυπων και ηλεκτρονικών οδηγών χρήσης
- ▶ 10 (37%) βιβλιοθήκες χρησιμοποιούν τη μέθοδο Γ, ένα τακτικό κύκλο σεμιναρίων δηλαδή
- ▶ 11 (40%) βιβλιοθήκες έχουν επιτύχει μαθήματα συγχωνευμένα στα προγράμματα σπουδών των τμημάτων

IV. Αποτελέσματα

- ▶ ΕΙΔΟΣ ΜΕ ΜΙΑ ΜΕΘΟΔΟΣ - [16 ιδρύματα ή (59%)]
  - ▶ χρησιμοποιούν κατά το πλείστον, σε ποσοστό 75%, τη μέθοδο Β
  - ▶ μέθοδοι Γ και Δ ακολουθούνται σε ποσοστό 12.5% αντίστοιχα
- * Συνεπώς στα ιδρύματα που ακολουθούν μια μόνο μέθοδο εκπαίδευσης, τα ενσωματωμένα στο πρόγραμμα σπουδών μαθήματα αποτελούν μόλις ένα 12.5%

IV. Αποτελέσματα

- ▶ Άλλα σχόλια και παρατηρήσεις..
- ▶ Τρεις βιβλιοθήκες πέραν των παραπάνω μεθόδων χρησιμοποιούν και τα υποχρεωτικά ολιγόωρα σεμινάρια στους πρωτοετείς φοιτητές κατά την αρχή του έτους
- ▶ τέσσερις ήταν οι βιβλιοθήκες που χρησιμοποιούν επίσης και την “προσωπική βοήθεια” στους φοιτητές
- ▶ τέσσερις απαντήσεις ακόμα δήλωναν ότι η βιβλιοθήκη τους προσπαθεί να αναπτύξει ολοκληρωμένο μάθημα πληροφοριακής παιδείας

V. Συμπεράσματα

- ▶ Ποσοστό των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών που παρέχουν γενικώς εκπαίδευση στον ελληνικό χώρο:
- ▶ 2004: το ποσοστό αυτό ήταν 58,3% (Νικητάκης κ.α. 2004)
- ▶ 2007: ανέβηκε στο 79% (Korobili et al 2008)
- ▶ Η ανάλυση των απαντήσεων της έρευνας για τις αμερικανικές βιβλιοθήκης μας δίνει ένα ποσοστό 100% των βιβλιοθηκών που παρέχουν κάποιο πρόγραμμα εκπαίδευσης.
- ▶ *Σημαντική η διαφορά (1 στις 5)

V. Συμπεράσματα

- ▶ Πλήθος μεθόδων εκπαίδευσης που χρησιμοποιούνται από τις ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες
- ▶ η έρευνα μας έδειξε ότι στις ΗΠΑ πάνω από το 40% χρησιμοποιεί περισσότερες των μία μεθόδων
- ▶ για τον ελληνικό χώρο δεν έχουμε ακριβή στοιχεία ώστε να κάνουμε συγκρίσεις, αλλά όπως αναφέρεται στους Korobili et al 2008 *“έχει προσδιοριστεί ότι πολλές βιβλιοθήκες προσφέρουν περισσότερα του ενός είδη προγράμματος εκπαίδευσης χρηστών”* (σελ. 184).
- ▶ Άρα αυτή η τακτική είναι γενική συνήθης στα πανεπιστήμια και ακολουθείται και στις δύο χώρες

V. Συμπεράσματα

- ▶ Μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για την εκπαίδευση των χρηστών (B & Γ)
- ▶ 2004: «τα προγράμματα εκμάθησης βιβλιογραφικών ικανοτήτων προσφέρονται μέσα από διάλεξη σε ποσοστό 53%, ενώ ένα ποσοστό 43% παρέχετε μέσα από την ιστοσελίδα της βιβλιοθήκης με on-line εκπαιδευτικούς οδηγούς» (Νικητάκης κ.α. 2004)
- ▶ Στην πιο πρόσφατη εργασία των Korobili et al (2008), προέκυψε ότι το 84.9% των βιβλιοθηκών παρέχουν ολιγόωρα σεμινάρια εκπαίδευσης χρηστών, αλλά λόγω της απαρίθμησης πολλών μεθόδων δεν μπορούμε χρησιμοποιήσουμε τα στοιχεία για να εξάγουμε συμπεράσματα για την συχνότητα των μαθημάτων
- ▶ Στις βιβλιοθήκες των ΗΠΑ που συμμετείχαν στην έρευνα το 84% αυτών χρησιμοποιούσε την διεξαγωγή σεμιναρίων με την συνοδεία οδηγών, ενώ τον τακτικό κύκλο επαναλαμβανόμενων σεμιναρίων χρησιμοποιούσε το 37% - στις περισσότερες των περιπτώσεων συνδυάζοντας αυτά μεταξύ τους ή με κάποια άλλη μέθοδο εκπαίδευσης

V. Συμπεράσματα

- ▶ Κατά πόσο έχει προχωρήσει η ενσωμάτωση του μαθήματος της πληροφοριακής παιδείας στα προγράμματα σπουδών των τμημάτων;
- ▶ τα αποτελέσματα διαφοροποιούνται ελαφρά στις 2 χώρες (14%)
- ▶ Έρευνα των Νικητάκη κ.α. (2004) είχε δείξει ένα πολύ μικρό ποσοστό (4%) μαθημάτων ενσωματωμένων στα προγράμματα σπουδών των ελληνικών τμημάτων
- ▶ Έρευνα των Korobili et al (2008) έδειξε ότι αυτό το ποσοστό είχε ανέβει στο 16.9%
- ▶ Στις απαντήσεις που ελήφθησαν από τα ακαδημαϊκά ιδρύματα των ΗΠΑ το ποσοστό αυτό ήταν στο 40.7%

V. Συμπεράσματα

- ▶ Αν και η διαφορά του 14% σίγουρα δεν είναι αμελητέα, παρόλα αυτά δεν αρκεί για να συμπεράνουμε ότι οι ελληνικές ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες υστερούν σημαντικά έναντι των αμερικανικών στο θέμα της ενσωμάτωσης μαθημάτων πληροφοριακής παιδείας στα προγράμματα σπουδών
- ▶ Εντούτοις, κάποιος θα μπορούσε να υποστηρίξει ότι παρά την αυξανόμενη αναγνώριση του ρόλου της πληροφοριακής παιδείας στην ακαδημαϊκή κοινότητα και ιδιαίτερα στις ΗΠΑ, σήμερα γενικά παρατηρείται μια μικρή ακόμα ενσωμάτωση σχετικών μαθημάτων στα προγράμματα σπουδών των ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και στις δύο χώρες

-THE END-

- ▶ Korobili et al (2008) p. 183
- ▶ TQM Unit 2005 census
- ▶ No of staff in Greek and Cyprus academies libraries – 1037
- ▶ 380 συμβασιούχοι βιβλιοθηκών απολύονται λόγω λήξης των προγραμμάτων
- ▶ Πάνω από το 1/3
- ▶ Καλά Χριστούγεννα